

СТАНОВИЩЕ

от Доц. Д-р Георги Николаев Вълчев, д.м.

Клиника по образна диагностика, УМБАЛ „Света Марина“ Варна
УС „Рентгенов лаборант“, МК Варна към МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ Варна

**относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна
степен „Доктор“**

на тема

**„ИНОВАТИВНИ ФАНТОМИ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА
ИЗОБРАЖЕНИЕТО ПРИ СЪВРЕМЕННИ МАМОГРАФСКИ
ТЕХНИКИ“**

от Янка Иванова Банева

докторант по научна специалност „Медицинска физика“,
професионално направление „Физически науки“ (шифър 4.1), област на висше
образование „Природни науки, математика и информатика“

Със заповед на Ректора № Р-109-338/05.08.2022 съм определен за вътрешен член
на Научно жури. На основание Протокол № 1 / 16.08.2022 съм определен за изготвящ
становище за научния труд на Янка Иванова Банева.

I. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Янка Банева завършва ШУ „Константин Преславски“ през 2002 като бакалавър по
„Физика“. През 2010 добива магистърска степен по „Медицинска радиационна физика и
техника“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. През 2021 добива специалност „Медицинска

санитарна физика“. От 2008 работи като асистент висше училище към катедра „Физика и биофизика“ на МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ Варна.

Преминала е множество обучения и семинари, организирани в български и международни институции и учебни заведения в периода 2010 – 2022. Член е на Съюза на физиците клон Варна, Съюза на учените клон Варна, БДБМФИ.

II. АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Ракът на гърдата е най-честата онкологична причина за смърт при жените. Случаите се наблюдават в огромен възрастов диапазон, започващ от около 20 години, а рискът за развитие на заболяването нараства с възрастта. Своевременната диагностика е от особено значение. Необходимите за това скринингови и образнодиагностични методи търпят непрекъснато развитие и усъвършенстване, както и подлежат на стриктен контрол на качеството. Разработката на докторанта се фокусира в тази насока, използвайки математическо софтуерно моделиране на фантоми на млечни жлези. С оглед на това трудът е особено актуален и с висока приложна стойност.

III. СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Трудът на Янка Банева е поместен в 105 страници, от които *Въведение и литературен обзор* – 27 стр., *Цел и задачи* – 2 стр., *Модели на млечна жлеза за изследване с рентгенови лъчи* – 6 стр., *Използвани методи в дисертационния труд* – 7 стр., *Разработване и използване на компютърни модели на млечната жлеза за томосинтеза* – 12 стр., *Влияние на мамографските спектри и характеристика на компютърните модели на млечна жлеза върху характеристиките на мамографските изображения* – 10 стр., *Компютърни модели на млечна жлеза с контрастни вещества* – 11 стр., *Заключение* – 3 стр., *Приноси* – 2 стр., *Публикации, свързани с дисертационния труд* – 1 стр., *Библиография* – 10 стр.

Дисертацията е особено богато онагледена с 50 фигури и 19 таблици.

Стильът е достъпен, а структурата – авангардна.

IV. АНАЛИЗ ПО РАЗДЕЛИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Литературен обзор: Литературният обзор е стегнат (27 стр.), с отлична структура и онагледяване. Към обзора се включва и отделната глава „*Модели на млечна жлеза за изследване с рентгенови лъчи*“ (6 стр.) – общо 33 стр. Читателят бива въведен в тематиката със статистически данни за честотата и социалната значимост на рака на гърдата. Особено подробно са разгледани методите на образната диагностика, приложими при заболяването – специално внимание е отделено на различните образни находки при различни методи. Описани са чувствителността и точността на всеки един от методите. Внимателно и изчерпателно е разгледан проблемът с физическото и компютърно моделиране на млечни жлези.

Обзорът цитира 133 източника, от които 11 източника на български и 122 на английски език. От международните източници 20 са от последните 5 години, съставлявайки 15% от тях. С оглед на това определям представения набор от източници за напълно актуален. Допълнително, големият брой цитирани статии демонстрира обстойни познания на докторанта по темата.

Цел на изследването: Докторантът си поставя за цел „*създаване, валидиране и използване на иновативни компютърни фантоми за изследване качеството на изображението при съвременните мамографски техники, като томосинтеза и контрастно-усилена мамография, които имат потенциал да се използват за ранен скрининг и диагностика на туморни образувания на млечната жлеза*“. Целта е амбициозна и многостепенна.

Задачи: За постигане на целта Янка Банева си поставя общо 6 задачи с различна степен на трудност и клинична релевантност. От основно значение за клинициста се явяват задачи „г“, „д“ и „е“.

Използвани методи в дисертационния труд: Подробно са описани използваните софтуерни продукти (*LUCMRFGen, BreastSimulator, XRAYImagingSimulator, FDKR, Quality platform*), както и техните съответни приложения в контекста на изследването. Разяснени са понятията *хистограма, kurtosis, skewness, фрактален анализ и спектър на мощността*, както и значението им за качеството на мамографията.

Разработване и използване на компютърни модели на млечната жлеза за томосинтеза: Подробно е описан процесът на създаване на компютърните модели и тяхното съдържание. Докторантът изчерпателно описва генерирането на рентгенови изображения от така подготвените фантоми, след което сравнява планарните мамограми, добити от експонация на действителен физически фантом и симулирани мамограми от компютърен фантом. Отчита се много добро съответствие между изображенията от двете фантомни конфигурации.

Влияние на мамографските спектри и характеристика на компютърните модели на млечна жлеза върху характеристиките на мамографските изображения: Докторантът описва създаването на иновативни виртуални фантоми и принципа на приложението им при моделиране на различни енергийни мамографски спектри според строежа на рентгеновата тръба.

Компютърни модели на млечна жлеза с контрастни вещества: Докторантът описва създаването на три виртуални фантома на компресирана гърда с инкорпорирано в тях контрастно вещество. Контрастните резервоари са под формата на цилиндри. Симулирани са рентгенографии с различни енергии, които демонстрират разликата между контрастирани и неконтрастирани нискодозови изображения. Допълнително е демонстрирана разликата между компютърни фантоми с хомогенна и нехомогенна структура.

Заклучение: Янка Банева представя сбито заключение, отчитащо отличната корелация между резултатите, получени с физически и компютърен фантом. Отдадено е внимание на значението на виртуалните компютърни фантоми като инструмент в медицинските изследвания и контрола на качеството на мамографската техника, както и на необходимостта от допълнителни изследвания с по-прецизно компютърно моделиране на рентгеновото разсейване във виртуалния фантом. Отчетено е с какви материали може да се конструира физически фантом, който да симулира гърда с по-голяма и по-ниска рентгенова плътност. Изразени са планове за физическа изработка на един от упоменатите фантоми с цел валидиране на симулираните виртуално резултати и по-нататъшно приложение в областта на образната диагностика.

Приноси: Авторът представя методика, по която са разработени множество сложни виртуални компютърни фантоми на млечна жлеза с голямо значение за

мамографския контрол на качеството, които също така могат да бъдат използвани и в бъдещи разработки. Докторантът посочва 17 приноса, които са с научно-приложен и практически характер. Съгласен съм с дефинираните от автора приноси.

V. ПУБЛИКАЦИИ, СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Янка Банева представя 6 публикации, асоциирани с темата на дисертационния труд, част от български и международни издания. Реализирани са 5 участия на конференции във връзка с дисертацията.

Докторантът представя и автореферат на български от общо 78 страници, който в достатъчен обем представя резултатите от дисертационния труд. Авторефератът е наличен и на английски език.

Изброените материали напълно задоволяват и наукометричните критерии за ОНС „Доктор“.

Янка Банева има активни научни профили в *Google Scholar* и *ORCID*.

Докторантът е носител на награди за работа в областта на физичните науки.

Янка Банева участва в проекти на международно и национално ниво: *Division/Group-experiment: APOTEMA*, Legnaro National Laboratories, Италия; проект *MaXIMA* по рамкова програма „Хоризонт“ 2020 на Европейския Съюз за научни изследвания и иновации (H2020-TWINN-2015); проект по Фонд „Наука“ № 21021 „*Иновативен метод за качествен контрол на рентгенови уредби*“ с ръководител доц. инж. Кристина Близнакова.

Трудовете на Янка Банева притежават научно-теоретическо и практическо значение и засягат актуални теми от контрола на качеството в образната диагностика чрез изработване на фантоми. Публикациите са разнообразни и акомпанирани от множество участия в научни форуми, които демонстрират широкия обхват на компетенциите на докторанта.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *„Иновативни фантоми за изследване качеството на изображението при съвременни мамографски техники“* представлява задълбочено проучване с голяма клинична стойност и практическо приложение. Тематиката е актуална и от съществена важност, засягайки изработката на виртуални модели на мамографски фантоми и сравнявайки тяхната ефективност с действителни физически фантоми, както и предлагайки нови модели за изработка на физически фантоми.

Проведеното изследване е подробно, а изводите са логични и обосновани от резултатите. Считаю, че докторантът демонстрира способност за умела работа в областта на медицинската физика и компютърното моделиране. Трудът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и покрива тези на Правилника за развитие на академичния състав на МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ Варна, легитимирайки автора като надежден изследовател.

Уверено давам своята **положителна** оценка за докторанта Янка Иванова Банева. Предлагам на членовете на уважаемото Научни жури също да гласуват **положително** тя да получи образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Медицинска физика“, професионално направление „Физически науки“ (шифър 4.1), област на висше образование „Природни науки, математика и информатика“

14.09.2022

гр. Варна

С уважение,

Доц. Д-р Георги Николаев Вълчев, д.м.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the left.